

УДК 347.77

DOI: <https://doi.org/10.18524/2411-2054.2018.31.143453>*Н. М. Булат*, аспіранткаОдеський національний університет імені І. І. Мечникова
Кафедра цивільно-правових дисциплін
Французький бульвар, 24/26, Одеса, 65058, Україна

ПОНЯТТЯ КІБЕРСКВОТИНГУ ТА ЙОГО ВИДИ

У статті досліджується явище кіберсквотингу та його види. Запропоновано визначення поняття «кіберсквотинг», проведена його класифікація. Розглянуто основні види кіберсквотингу. Запропоновано для боротьби з кіберсквотингом сприяти в українському законодавстві концепцію Єдиних Правил розгляду спорів про доменні імена, розроблених Всесвітньою організацією інтелектуальної власності та прийнятих Інтернет-корпорацією з присвоєння імен та номерів.

Ключові слова: кіберсквотинг, доменні спори, доменні імена, реєстрація доменного імені, доменна зона.

Постановка проблеми. Загальновідомо, що у сучасному інформаційному світі доменні імена є не просто сукупністю позначень, вони слугують своєрідною «візитною карткою» сайту, засобом його індивідуалізації, і вдало підібране доменне ім'я робить ресурс привабливим і легким для пошуку користувачами. При цьому досить часто доменні імена використовуються суб'єктами підприємницької діяльності, які прагнуть розробити свій сайт, який би слугував якщо і не платформою для продажу товарів (надання послуг), то принаймні своєрідним рекламним матеріалом таких товарів (послуг). Разом з тим через цінність та значущість доменних імен поширеною стає практика так званої «недобросовісної реєстрації» доменного імені, яка отримала назву «кіберсквотинг».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню даної проблеми присвячено ряд наукових праць, зокрема Н. О. Попової, Т. В. Коваленко, А. Г. Серго, К. І. Гладкої. Так, Н. О. Попова досліджує кіберсквотинг як основний вид правопорушень у доменних спорах, Т. В. Коваленко дане явище розглядає крізь призму ринку купівлі та продажу доменів. А. Г. Серго, К. І. Гладкая досліджують проблему кіберсквотингу, порівнюючи доменне ім'я із рядом суміжних понять.

Утім явище кіберсквотингу вимагає подальшого дослідження. Зокрема, важливим є конструювання поняття кіберсквотингу як цивільного правопорушення, окреслення видів кіберсквотингу та аналіз судової практики розв'язання доменних спорів.

Метою статті є конструювання визначення поняття «кіберсквотинг», дослідження основних його видів, виявлення можливих шляхів боротьби з даним явищем.

Виклад основного матеріалу. З огляду на поширеність практики недобросовісної реєстрації доменних імен все частіше виникають доменні спори. За даними Всесвітньої організації інтелектуальної власності (далі – ВОІВ) Центр арбітражу та медіації ВОІВ наразі розглянув більше 39 тисяч доменних спорів [1].

Один із перших загальновідомих скандалів довкола доменних імен пов'язаний

Український законодавець для боротьби з кіберсквотингом запровадив пріоритет прав на знаки для товарів і послуг над правами на доменні імена [15, абз. 2 ч. 1 ст. 20]. Утім навряд чи такі заходи можна вважати вдалими. Адже вони є надто жорсткими, такими, що не сприяють справедливому захисту прав і законних інтересів реєстрантів доменних імен. До того ж, вони не вирішують проблему кіберсквотингу у цілому, захищаючи лише від брендового кіберсквотингу. Більш вдалою, на нашу думку, альтернативою можна вважати Єдині Правила розгляду спорів про доменні імена (UDRP), розроблені VOIB та прийняті Інтернет-корпорацією з присвоєння імен та номерів (ICANN), у яких для вирішення питання, чи є реєстрація доменного імені кіберсквотингом, пропонується використовувати критерій добросовісності [16].

Висновки. Таким чином, кіберсквотинг варто розуміти як порушення прав інтелектуальної власності на знаки для товарів і послуг, комерційні (фірмові) найменування, об'єкти авторського права тощо, а також на самі доменні імена, та порушення прав на ряд інших об'єктів, які не є об'єктами права інтелектуальної власності (наприклад, ім'я фізичної особи), вчинене шляхом недобросовісної реєстрації доменного імені, що містить позначення, яке є тотожним (схожим) з охоронюваним об'єктом (його частиною). Залежно від кола позначень, які недобросовісно використовуються кіберсквотерами при реєстрації доменних імен, можна виділити наступні види кіберсквотингу: брендовий, іменний, галузевий, географічний, авторський і тайпсквотинг. Для боротьби з кіберсквотингом вважається необхідним сприйняти в українському законодавстві концепцію добросовісності, закладену у UDRP, яка відповідає визначенню та сутності поняття «кіберсквотинг».

Список літератури

1. Domain Name Dispute Resolution / WIPO. Electronic data (1 file). URL: <http://www.wipo.int/amc/en/domains> (date of access: 07.03.2018).
2. Домены и скандалы. Електрон. дан. (1 файл). URL: <http://onlinedomains.ru/domennye-spyty/domeny-i-skandaly.html> (дата обращения: 07.03.2018).
3. Серго А., Гладкая Е. Правовое регулирование доменных имен // Хозяйство и право. Приложение. 2010. № 3. 49 с.
4. Онлайн-словарь «Reworld» <https://onlinedomains.ru/>. Електрон. дан. (1 файл). URL: <http://reword.org/online/SQUATTING/414361-eng-rus> (дата обращения: 07.03.2018).
5. Попова Н. О. Кіберсквотинг як основний вид правопорушень в доменних спорах // Вітчизняний та світовий досвід правового регулювання відносин у сфері інтелектуальної власності : Збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції / За заг. ред. О. В. Черевка, О. П. Орлюк. Черкаси : Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького, 2015. 145 с. С. 134-137.
6. Коваленко Т. Кіберсквотинг, ринок купівлі та продажу доменів // Теорія і практика інтелектуальної власності. 2013. № 6. С. 40-45.
7. Цивільне право України. Загальна частина : підручник / за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової, Р. А. Майданика. 3-тє вид., К. : Юрінком Інтер, 2010. 976 с.
8. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV зі зм. та доп., внес. зг. законів України; станом на 07.03.2018 р. Електрон. дан. (21 файл). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 07.03.2018).
9. Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності : постанова Вищого господарського суду від 17.10.2012

- № 12. Електрон. дан. (3 файли). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0012600-12> (дата звернення: 07.03.2018).
10. Серго А. Доменные имена. М. : Бестселлер, 2006. 368 с.
 11. Калятин В. О. Право в сфере Ингернета. М. : Норма, 2004. 479 с.
 12. Кіберсквоттинг: його види, комерційна ефективність, актуальність сьогодні. Електрон. дан. (1 файл). URL: <http://ukrarticles.pp.ua/biznes-i-finansy/16005-kiberskvottingego-vidy-kommercheskaya-yeffektivnost-aktualnost-segodnya.html> (дата звернення: 07.03.2018).
 13. Дмитриев С., Рузакова О. Доменные имена: проблемы российского и зарубежного законодательства // Интеллектуальная собственность. Авторское право и смежные права. 2001. № 6. С. 15-24.
 14. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-ХІІ зі зм. та доп., внес. зг. законів України; станом на 26.04.2017 р. Електрон. дан. (3 файли). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3792-12> (дата звернення: 07.03.2018).
 15. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг : Закон України від 15.12.1993 № 3689-ХІІ зі зм. та доп., внес. зг. законів України; станом на 21.05.2015 р. Електрон. дан. (2 файли). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3689-12> (дата звернення: 07.03.2018).
 16. Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy : Approved by ICANN on October 24, 1999 / ICANN. Electronic data (1 file). URL: <https://www.icann.org/resources/pages/policy-2012-02-25-en> (date of access: 07.03.2018).

Стаття надійшла 17.09.2018 р.

Н. Н. Булат, аспірантка

Одесский национальный университет имени И. И. Мечникова
Кафедра гражданско-правовых дисциплин
Французский бульвар, 24/26, Одесса, 65058, Украина

ПОНЯТИЕ КИБЕРСКВОТТИНГА И ЕГО ВИДЫ

Резюме

В статье исследуется явление киберсквоттинга и его виды. Предложено определение понятия «киберсквоттинг». В зависимости от обозначений, которые недобросовестно используются киберсквоттерами при регистрации доменных имён, проведена классификация киберсквоттинга на брендовый, именной, отраслевой, географический, авторский и тайпсквоттинг (тайпсквоттинг). Рассмотрены очерченные виды киберсквоттинга. Предложено для борьбы с киберсквоттингом воспринять в украинском законодательстве концепцию Единых Правил рассмотрения споров о доменных именах, которые разработаны Всемирной организацией интеллектуальной собственности и приняты Интернет-корпорацией по присвоению имён и номеров.

Ключевые слова: киберсквоттинг, доменные споры, доменные имена, регистрация доменного имени, доменная зона.

N. M. Bulat, Graduate Student
Odessa I. I. Mechnikov National University
the Department of Civil Law Disciplines
Frantsuzsky Boulevard, 24/26, Odessa, 65058, Ukraine

THE CONCEPT OF A CYBERSQUATTING AND ITS KINDS

Summary

The phenomenon of cybersquatting and its kinds are explored in the article. A cybersquatting is addressed as a civil wrongdoing. A definition of the term “cybersquatting” has been proposed. Depending on the signs that are used by cybersquatters the classification of a cybersquatting into brand, personal, sectoral, geography, copyright and typesquatting has been conducted. The outlined kinds of a cybersquatting have been addressed. Based on the research of the phenomenon of cybersquatting it is substantiated a conclusion that the implementation of the conception of the Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy, which was made by the World Intellectual Property Organization and approved by the Internet Corporation for Assigned Names and Numbers, is the best way to fight with cybersquatting.

Key words: cybersquatting, domain disputes, domain names, domain names registration, domain zone.